

Sygn. akt IV CNP 39/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie ze skargi strony powodowej
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w B.
z dnia 26 października 2017 r., sygn. akt II Ca [...],
w sprawie z powództwa Gminy G.
przeciwko Związkowi [...] w B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 kwietnia 2019 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 26 października 2017 r. na skutek apelacji pozwanego Związku [...] w B. zmienił w całości wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 12 kwietnia 2017 r. i oddalił powództwo Gminy G. o zapłatę.

Powódka wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego, wskazując jako przepisy, z którymi jest on niezgodny art. 365 § 1 i 366 k.p.c. Uprawdopodobniając wyrządzenie szkody na skutek jego wydania, skarżąca powołała się na prawomocny nakaz zapłaty wydany w innej sprawie przez Sąd Rejonowy w B. w dniu 5 sierpnia 2015 r., którym Sąd ten nakazał pozwanemu Związkowi zapłatę skarżącej części kary umownej za opóźnienie w wykonaniu dzieła oraz wskazała, że w wyniku wydania zaskarżonego orzeczenia nie otrzymała pozostałej części należnych jej kar umownych i zasądzonych przez Sąd pierwszej instancji kosztów procesu, a ponadto musi zapłacić koszty postępowania apelacyjnego. W skardze powódka wskazała także, że „wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe; brak jest ustawowej podstawy do złożenia skargi o wznowienie postępowania, ponadto zaskarżony wyrok nie podlega zaskarżeniu skargą kasacyjną; nie może też w trybie powództwa przeciwegzekucyjnego zostać pozbawiony wykonalności”.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Skarga powódki jest dotknięta nieusuwalnymi brakami w zakresie istotnych elementów konstrukcyjnych określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. Każdy taki brak stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę odrzucenia skargi (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2007 r., V CNP 8/07, niepubl.). Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jako środek procesowy o szczególnym charakterze musi spełniać wszystkie konstrukcyjne wymagania, a uchybienia w zakresie koniecznych jej elementów nie podlegają usunięciu na zasadach przewidzianych dla wymagań formalnych skargi jako pisma procesowego, wymienionych w art. 424⁵ § 2 k.p.c.

Skarga powódki nie czyni zadość wymaganiu przewidzianemu w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. Jego spełnienie polega na zawarciu w skardze wyodrębnionej jurydycznie argumentacji dowodzącej w sposób wyczerpujący i niebudzący wątpliwości, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych niż wniesiona skarga środków prawnych nie było i nie jest możliwe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006 r., nr 7-8, poz. 140). Strona skarżąca powinna zatem wykazać, że wyczerpała wszystkie możliwości, aby doprowadzić do uchylecia lub zmiany orzeczenia.

Ustawodawca z dniem 3 kwietnia 2018 r. wprowadził do systemu prawnego nowy nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi nadzwyczajnej, którą uregulował w art. 89 i nast. ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5 ze zm.). Podstawy zaskarżenia orzeczenia tym szczególnym środkiem procesowym są po części zbieżne z podstawami skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, ponieważ skargę nadzwyczajną można wnieść od orzeczenia naruszającego zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji lub w rażący sposób naruszającego prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Podstawy nowej skargi częściowo wykraczają poza ustawowe podstawy skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, w skardze nadzwyczajnej można bowiem skutecznie zarzucić oczywistą sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, na czym nie można oprzeć skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. W przypadku uwzględnienia skargi nadzwyczajnej z reguły będzie dochodzić do eliminacji z obrotu prawnego zaskarżonego orzeczenia, natomiast uwzględnienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia do takich skutków nie prowadzi. Zważywszy, że zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest dopuszczalna w sytuacji, w której strona mogła lub może doprowadzić do jego wzruszenia w drodze innych środków prawnych, wykorzystanie możliwości wniesienia skargi nadzwyczajnej powinno wyprzedzać ewentualne wniesienie skargi przewidzianej w tym przepisie.

W konsekwencji, wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia i wypełniając wymaganie przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., strona powinna także wykazać, że wystąpiła z wnioskiem do właściwego organu o wniesienie skargi nadzwyczajnej oraz że jej wniosek nie został uwzględniony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, OSNC 2018, nr 12, poz.121, z dnia 12 października 2018 r. IV CNP 38/18, niepubl. i z dnia 6 listopada 2018 r., II CNP 17/18, niepubl.). Powódka do możliwości skorzystania ze skargi nadzwyczajnej w ogóle się nie odniosła.

Odnosząc się do środków zaskarżenia, mogących ewentualnie służyć wzruszeniu zaskarżonego wyroku, skarżąca ograniczyła się do ogólnikowych uwag, nie przeprowadzając wywodu zmierzającego do wykazania, że inne środki zaskarżenia są w sprawie niedopuszczalne albo z innych powodów nie mogą być skutecznie wniesione.

Skarga dotknięta jest także inną wadą konstrukcyjną, gdyż powódka nie uprawdopodobniła, że na skutek wydania zaskarżonego wyroku poniosła szkodę, o której mowa w art. 424¹ § 1 k.p.c. Na temat poniesionej szkody skarżąca twierdziła, że nie otrzymała należnej jej części kary umownej. Twierdzenie to nie czyni zadość wymaganiu, o którym mowa w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. Przedstawienie poglądu strony o wyrządzeniu jej szkody bez zaprezentowania przekonującej argumentacji prawnej, która mogłaby wskazywać, że szkoda ta rzeczywiście została stronie wyrządzona, jak również bez powołania stosownych dowodów bądź środków uwiarygodniających twierdzenia strony w tym zakresie nie jest wystarczające dla spełnienia obowiązku uprawdopodobnienia szkody (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 141). Sąd Najwyższy wyjaśnił, że nieuwzględnienie powództwa nie może być utożsamiane z wyrządzeniem szkody, której rozmiary odpowiadałyby wartości określonego w pozwie roszczenia bądź jego części. Gdyby powołanie się na nieuwzględnienie powództwa miało być wystarczające do spełnienia tego wymagania, jego wprowadzenie przez ustawodawcę traciłoby sens (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2007 r., III BP

7/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 11 i z dnia 23 października 2009 r., IV CNP 67/09, niepubl.).

Powódka nie uprawdopodobniła także wyrządzenia szkody, którą łączyła z faktem nieotrzymania kosztów procesu za pierwszą instancję oraz zasądzeniem od niej kosztów postępowania apelacyjnego. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie stanowiskiem koszty procesu nie stanowią szkody w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CNP 104/06, niepubl., z dnia 13 grudnia 2016 r., I CNP 21/16, niepubl. i z dnia 21 grudnia 2018 r., I CNP 16/18, niepubl.).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.